

Uttalande av Naturskyddsföreningen gällande konstgräsplaner

Inför kommunstyrelsens möte [2021-02-10](#), ärende nr 8: Upphandling, konstgräsplan på bandyplan.

Styrelsen i Naturskyddsföreningen i Nora är djupt oroade över att Nora kommun funderar på att anlägga en ny fotbollsplan gjord av konstgräs. Vi anser att detta är en felsatsning! Vi befarar bland annat att mikroplastgranulat av återvunna däck kommer användas som fyllnadsmaterial. Naturskyddsföreningens styrelse förväntar sig att vara delaktiga i förstudien och vara remissinstans i den fortsatta processen innan politiska beslut fattas.

Mikroplaster har blivit en stor global förorenare. De finns överallt, på land, i luften och i haven. WHO är bekymrad över hälsoriskerna med mikroplast i vårt dricksvatten och mat.

National Geographic säger att forskning visar att mikroplaster skadar vattenlevande varelser och fåglar: De blockerar matsmältningskanalerna, minskar lusten att äta och förändrar utfodringsbeteendet, vilket minskar tillväxt och reproduktion. Med magen fulla av plast svälter vissa arter och dör.

Världen runt skadar mikroplaster markens biologiska mångfald.

Naturvårdsverket konstaterar att spridning av granulat från konstgräsplaner har identifierats som en viktig källa till utsläpp av mikroplast i Sverige. Vi har ca 1 200 konstgräsplaner som täcker mer än 6 miljoner m², och varje plan kan vara fylld med upp till 140 ton bildäcksgranulat.

Varje år måste cirka 3-5 ton granulat läggas till varje plan, eftersom det är den mängd som försvinner ut i naturen, in i hemmen och i spelarnas kroppar.

Många faktorer leder till att granulat sprids. Det är nästan omöjligt att undvika att släppa ut de små gummibitarna direkt i omgivningen när man spelar fotboll. Snöröjning på vintern sprider också granulat. Granulat följer även med spelarnas skor och kläder från konstgräsplanen och hamnar sedan i avloppet. Denna spridning sker bland annat från omklädningsrum, i hemmet och vid tvätt.

Den huvudsakliga vägen in i kroppen är genom inandning av partiklar, enligt KTH.

Göteborgs Stad som arbetar för att minska spridningen av mikroplast från stadens konstgräsplaner skriver:

- Gummigranulat som finns på konstgräsplaner är en betydande källa till mikroplastspridning. Detta då gummigranulat som läggs på konstgräsplaner försvinner från planerna med regnvatten, snöröjning och spelare och hamnar i dagvattenbrunnar och omgivande natur. Varje år beräknas i snitt ett halv ton gummigranulat spridas per plan.
- Idrotts- och föreningsförvaltningen som ansvarar för majoriteten av Göteborgs Stads bollplaner jobbar därför aktivt med att minska spridningen. Ambitionen är att det 2030 är nolltolerans mot inköp.

Bildäckens material är inte avsedda för hudkontakt och innehåller många potentiellt skadliga kemikalier. Moderna däck tillverkas med avancerad teknik där gummi blandas med så många som 200 olika föreningar och kemikalier som kan läcka ut i miljön. Däck innehåller också vattenlösliga föreningar som kan läcka ut i vatten och har toxiska effekter på vattenlevande organismer.

Naturvårdsverket konstaterar att det finns lite kunskap kring innehållet av farliga ämnen i granulat som används på konstgräsplaner och vilka risker det kan innebära.

Det finns naturligtvis alternativ till krossade bildäck, men de är mycket dyrare.

Varje år samlar Ragn-Sells Däckåtervinning över 150 000 ton kasserade däck i Norge och Sverige. De flesta återvinns som granulerat gummi och säljs som fyllning för konstgräsplaner.
<https://www.ragnsellstyrerecycling.com/en/materials/granulate/>

2019 publicerade Svenska Miljöinstitutet IVL en rapport rörande mikroplast från konstgräs. Efteråt skrev IVL att de inte visste hur mycket av de gummigranulat som försvinner från planerna och hamnar i havet, men sa:

- "Det vi vet är att det sprids mikroplaster från fotbollsplanerna.
- I vår senaste studie gjorde vi mätningar i dagvattenbrunnar som ligger nära anläggningar med gjutet gummi och de visade på höga halter av mikroplaster. Men studien har inte omfattat vidare spridning i vattenmiljön.
- Det finns dock en norsk studie, som vi refererar till i rapporten och som påvisar granulat i havet nära konstgräsplaner."

I Europa finns det mer än 51 000 konstgräsplaner, och de släpper ut tusentals ton mikroplast varje år. Nu rekommenderar ECHA, Europeiska kemikaliemyndigheten, ett totalt förbud mot användning av mikroplast granulat i Europa.

Europeiska kommissionen måste snart besluta om att acceptera rekommendationen. Björn Hansen, ECHA:s verkställande direktör, sa: "Vi måste skydda vår miljö från mikroplastföroreningar, och detta begränsningsförslag är det mest omfattande i sitt slag i världen."

Plastföroreningar har blivit en av världens största utmaningar att lösa. Om vi inte ändrar vårt användande av plast kommer det att finnas mer plastavfall än fisk i våra hav 2050.

Hoppas att Nora kommun väljer mer hållbara lösningar för idrottsutövarna i Nora.
/Hälsar styrelsen för Naturskyddsföreningen i Nora

Rapporter, artiklar, länkar:

- **KTH Aktuellt - Konstgräset som dammar minst** <https://bit.ly/3jAYDGr>
- **Göteborgs Stad - Minska mikroplast från konstgräs** <https://bit.ly/36VuRap>
- **Konstgräsplaners miljöpåverkan**, Naturvårdsverket: [Konstgräsplaners miljöpåverkan - Naturvårdsverket \(naturvardsverket.se\)](https://naturvardsverket.se/konstgrasplaners-miljopaeverkan)
- **Däckmaterial i konstgräsplaner**, Sweco-rapport 2016-03-21: [litt-studie-dackmaterial-konstgrasplaner.pdf \(naturvardsverket.se\)](https://naturvardsverket.se/litt-studie-dackmaterial-konstgrasplaner.pdf)
- **Konstgräsplaner sprider mikroplast i miljön**, Sveriges Natur 2017-01-23: <https://www.sverigesnatur.org/aktuellt/konstgrasplaner-sprider-mikroplast-miljon/>
- **Konstgräsplan – eller 70 000 plastpåsar?**, Naturskyddsföreningen i Hjo 2019-11-04: [Konstgräsplan – eller 70 000 plastpåsar? – Hjo \(naturskyddsforeningen.se\)](https://naturskyddsforeningen.se/konstgrasplan-eller-70-000-plastpasar-–-hjo)
- **Swedish sources and pathways for microplastics to the marine environment - A review of existing data** <https://bit.ly/2N46Kzh>
- **WHO - Microplastics in drinking-water** <https://bit.ly/2MBkz8v>
- **Plastic Change - Could this be the end of microplastics in artificial turf pitches?** <https://bit.ly/3a1Bdad>
- **NILU - A toxic cocktail in seawater – chemicals from car tire rubber** <https://bit.ly/3aLrpjv>